

mogi stawiane tego rodzaju pracom. Chociaż książka *Beatyfikacja i kanonizacja świętej Jadwigi królowej* jest naszpikowana ogromnym materiałem faktograficznym, stanowi ona interesującą lekturę. Do tego dochodzi jej wyjątkowo staranna redakcja. To wszystko sprawia, że ks. infułat dr Michał Jagosz stworzył dzieło pod różnymi względami wyjątkowe, dokumentując dokładnie zarówno starania o beatyfikację jak i proces kanonizacji wielkiego króla Polski i świętej Jadwigi królowej z epoki panowania dynastii Jagiellonów. Dobrze stało się, że ta drogocenna perła, jaką jest niewąt-

pliwie książka *Beatyfikacja i kanonizacja świętej Jadwigi królowej*, ukazała się jako piętnasty tom redagowanych przez ks. prof. dr. hab. dr. h.c. Adama Kubisia, renomowanych *Studiów do dziejów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Napisanie książki o długich staraniach o upragnioną beatyfikację i kanonizację było więc bardzo celowe i wielce pożądane. Z tego trudnego zadania ks. infułat dr Michał Jagosz wywiązał się znakomicie. Tym samym zamknął wielką lukę w polskiej historii i hagiografii.

Mieczysław Markowski

Ks. Tomasz Rozkrut, *Jan Paweł II do Roty Rzymskiej (1979–2003)*
Wydawnictwo Biblos, Tarnów 2003, 241 stron

Jubileusze są niczym kamienie milowe w życiu wspólnot, jak i poszczególnych ludzi. Odmierzają nie tylko miniony czas, ale również otrzymaną od Boga łaskę, składając tym samym do dziękczynienia. Stąd zapewne i dedykacja książki: *Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II na XXV-lecie Pontyfikatu*.

We wprowadzeniu autor, kierownik katedry historii prawa kanonicznego w Instytucie Prawa

Kanonicznego PAT w Krakowie, ukazał czytelnikowi sytuację, w jakich Papież – nawiązując do tradycji swoich Poprzedników na Urzędzie Piotrowym – kieruje do Trybunału Apostolskiego Roty Rzymskiej przemówienia okolicznościowe. Zwrócił zarazem uwagę na to, że owe przemówienia posiadają charakter nie tylko ściśle prawniczy i małżeński, lecz także eklezjologiczny, moralny i teologiczny.

Autor ukazał bogactwo i różnorodność kontekstu tychże przemówień. Wspomniał o większym zainteresowaniu tym zagadnieniem w ostatnim czasie także wśród polskich kanonistów.

Schemat pracy zastosowany w publikacji jest przejrzysty i czytelny. Wątki o charakterze kurtuazyjnym – występujące w przemówieniach papieskich – słusznie zostały w analizie doktrynalnej pominięte. Warto zwrócić uwagę na fakt, że autor poprzedził prezentację przemówień Ojca Świętego do Trybunału Roty Rzymskiej bardzo cennym omówieniem zagadnień ściśle powiązanych z tematyką książki. W ten sposób czytelnik, z pogłębioną znajomością problematyki, może z łatwością zrozumieć omawiane treści.

Na pierwszą część książki składają się dwa tytuły: *Biskup Rzymski – najwyższym sędzią w Kościele* oraz *Trybunał Stolicy Apostolskiej*. Autor omawiając zagadnienie władzy Biskupa Rzymskiego, który jest najwyższym sędzią dla całego świata katolickiego, oparł się między innymi na obowiązującym prawie kodeksowym, przeprowadzając zarazem analizę odpowiednich kanonów. Z kolei pod drugim tytułem ukazał bogatą problematykę dotyczącą Trybunałów Stolicy Apostolskiej. Autor w sposób przy-

stępny zaprezentował w swojej pracy Trybunał Roty Rzymskiej, Najwyższy Trybunał Sygnatury Apostolskiej oraz Penitencjarię Apostolską.

Czytelnik, na kolejnych stronach dzieła, może poznać historię Trybunału Roty Rzymskiej sięgającą XII stulecia, a także jego strukturę i sposób pracy. To właśnie owa Rota Rzymska jest zwyczajnym trybunałem Biskupa Rzymskiego dla przyjmowania apelacji z całego Kościoła, wnoszonych przez osoby fizyczne (zarówno duchownych jak i świeckich) oraz osoby prawne. W dalszej kolejności autor ukazał historię, strukturę oraz kompetencje i działalność Trybunału Sygnatury Apostolskiej, który czuwa nad prawidłowym administrowaniem sprawiedliwości w Kościele i temuż administrowaniu przewodniczy. Wreszcie czytelnik może dotrzeć do omówienia jednego z najstarszych Urzędów Stolicy Apostolskiej – Penitencjarii Apostolskiej – którego przedmiotem jest rozstrzyganie spraw szczególnych, dotyczących forum wewnętrznego, czyli sumienia, oraz problemów moralnych.

Dopiero z takim przygotowaniem, w jaśniejszym świetle, odkryjemy bogactwo treści kryjących się w przemówieniach papieskich, które autor omówił w dalszej części

swojej publikacji. Tematykę do-
tychczasowych dwudziestu czte-
rech przemówień papieskich, skie-
rowanych do Trybunału Roty
Rzymskiej, ks. dr hab. Tomasz
Rozkrut opracował w sposób chro-
nologiczny. Wieloaspektowa pro-
blematyka przemówień zawiera w
sobie zagadnienia osoby ludzkiej,
która jest podstawą kanonicznego
porządku prawnego, a także cen-
trum procesu małżeńskiego. Sze-
roko zostało przeanalizowane mał-
żeństwo będące instytucją prawa
naturalnego i jednocześnie obopól-
nym darem małżonków.

Wymiar prawny personalistycz-
nych aspektów małżeństwa, miłość
małżeńska, nierozzerwalność i sa-
kramentalność małżeństwa – to
kolejne tematy, którym autor po-
święca wiele miejsca. Kieruje on
także uwagę czytelnika na zagad-
nienia z dziedziny prawa procesow-
ego, traktując m.in.: o procesow-
ych zadaniach sędziego, o roli
biegłego i obrońcy wężła małżeń-
skiego w procesie małżeńskim, o
prawie do obrony. Nie zabrakło w
opracowaniu ukazania roli Ko-
ścioła, który jest strażnikiem Boże-
go obrazu małżeństwa i rodziny,
ani jego stosunku do współczes-
nych przemian społeczno-politycz-
nych. Niemało uwagi autor po-
święca kwestiom: prawdy, pokoju
i sprawiedliwości. Wreszcie zna-

jomość i wierność nowemu Kodek-
sowi, a także duszpasterski wy-
miar prawa kanonicznego – znaj-
dują należne miejsce w prezento-
wanej publikacji.

W zakończeniu autor stwier-
dził, że przemówienia Ojca Święte-
go wygłoszone do Trybunału Roty
Rzymskiej stanowią zaledwie mały
fragment w relacji do encyklik, ad-
hortacji, listów apostołskich, homi-
lii, przemówień oraz katechez na-
pisanych przez Jana Pawła II, jak
również w odniesieniu do pozo-
stałej Jego działalności prawodaw-
czej i administracyjnej. Każde z
tych przemówień i poruszony w
nim temat stanowi jednak – jak za-
uważył autor – wielkie wydarzenie
nie tylko dla całego sądownictwa
kościelnego, lecz jest wyrazem
wielkiej troski o każdego człowie-
ka. Ich walor doktrynalny posiada
bowiem istotny wpływ na kanoni-
stykę, a także na codzienny wy-
miar sprawiedliwości w Kościele,
stanowiąc zarazem niezastąpiony
przewodnik służący współczesne-
mu sądownictwu kościelnemu.

Zamierzeniem autora było ze-
branie i podkreślenie specyficzne-
go aspektu posługi Ojca Świętego,
jako najwyższego prawodawcy i
sędziego w Kościele. Owo zebranie
i ukazanie idei przemówień rotal-
nych posiada nie tylko charakter
okolicznościowy, ale jest równo-

częśnie skierowane do studentów prawa kanonicznego i pracowników kościelnych trybunałów, będąc dla nich pomocą w nauce pra-

wa kanonicznego a także w jego aplikowaniu do poszczególnych, często jakże skomplikowanych przypadków.

Ks. Stanisław Molendys

Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II,
red. ks. A. Zwoliński, Radom 2003, 619 stron

Oto na rynku wydawniczym ukazuje się interesująca pozycja, której nie wypada pominąć milczeniem. Jej lektura zasługuje bowiem na szczególną uwagę, i to z paru względów. Najpierw należy zauważyć, iż jest to praca zbiorowa, która ujrzała światło dzienne jedynie dzięki staraniom ks. prof. Andrzeja Zwolińskiego. Jako redaktor naczelny, stał się osobą jednoczącą wielu autorów i doprowadził do końca to godne uwagi dzieło. Inny względ, który nakłania do studium tej potężnej w swojej zawartości książki, to osoba i dzieło Ojca Świętego Jana Pawła II. Z jednej strony mamy tu ćwierćwiecze Jego pontyfikatu, a z drugiej – ów niezwykle bogaty i mądry materiał treściowy, jakim są Jego wskazania w kwestii nauki społecznej Kościoła rzymskokatolickiego. 14 encyklik, 15 adhortacji apostolskich, kilkadziesiąt listów apostolskich, konstytucji, bulli,

orędzi i przesłań, tysiące przemówień, homilii – to jeden z aspektów 25 lat pontyfikatu Jana Pawła II. To ogromne bogactwo nauczania, będące wynikiem heroicznej posługi słowa Namiestnika Chrystusowego, wymaga głębokiej refleksji i praktycznego odniesienia do codziennego pasterzowania Kościoła. Jest to możliwe jedynie przez rzetelną i powszechną informację o zagadnieniach i problemach podejmowanych przez Ojca Świętego. Na bieżąco służy temu prasa katolicka, szeroko pojęte środki społecznego przekazu, różne publikacje i opracowania. Także w tym nurcie troski o dotarcie do możliwie dużego kręgu odbiorców papieskiego nauczania mieści się publikacja nosząca tytuł: *Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*. I jest to bodaj pierwsza tego typu próba systematycznego ujęcia tematyki społecznej nauczania Papieża-Polaka.